

ARI HASTALIKLARI

PARAZİTOLOJİ ANABİLİM DALI

Dr. Nafiye KOÇ
arihastaliklari@gmail.com

Tarihçe

- Yeryüzünde ilk Bombus ve Apis soylarına bağlı arı türlerinin (66-24 milyon yıl önce) Paleoje dönemde ortaya çıktığı düşünölmekteydi.
- Fakat, yakın zamanda Myanmar'da Kehribar (Amber) taşı içinde bulunan arı fosilinin dünyanın en eski arısı olduğu ve 100 milyon yıl önce Kratese dönemine (142-65 milyon yıl önce) ait olduğu açıklanmıştır.

- Balarılarının kökeni muhtemelen tropikal Afrika'dır.
- İlk çağlarda ormanlardaki ağaç gövdelerinde, oyuk ve kaya kovuklarında yabani bir hayat süren arılar daha sonra insanlar tarafından kontrol altına alınmıştır.
- Arılar insanoğlu tarafından ilk evcilleştirilen böcek türüdür.
- Eski Mısır'da balın önemli bir yeri olduğu yapılan kazılarda ortaya çıkarılmış ve Firavun mezarlarının içinde yaklaşık 4000 yıllık ballara rastlanmıştır.
- Ayrıca arı işareti ise kral hanedanlarının bir sembolü olmuştur.

M.ö. 7. yy'a dayanan baş kısmı Artemis ile ilişkilendirilen altın plakalar

Binlerce yıldır arıcılık yapılan Anadolu'da arı ve insanın hikayesi çok eskilere dayanmaktadır.

Bugün dünyada bilinen bal arısı ırklarının %20'sinin anavatanının Anadolu olduğu bilinmektedir.

Anadolu, bulunduğu coğrafik konum itibariyle arıcılığa çok uygun bir habitat teşkil etmektedir.

Yapılan kazılarda çıkarılan İÖ. 1300 yıllarında Hitit uygarlığına ait bir el yazması tablette arıcılıkla ilgili çeşitli kanun ve yaptırımların bulunduğu görölmüştür.

- Kovan çalma cezası=35gr gümüş ödemek
- Arılı bir kovan=1 koyun
- 1kg bal=1kg tereyağı

- Helenistik dönemde Yunanlıların arıcılıkla uğraştığı bilinmektedir.
- Ayrıca antik Yunanlıların saplardan örülmüş sepet kovan ve tahta kovanları kullandıkları bilinmektedir.
- İsrail'in kuzeyinde yapılan kazılarda da İÖ 940-860 yıllarına dayandığı saptanmış arı kovanları tespit edilmiştir. Ayrıca arılıkta değişik dinsel ritüellerin de yapıldığı tespit edilmiştir.

Arıcılığın Önemi

Tarım;

Çiçekli bitkilerde ve meyve ağaçlarında tozlaşmaya dolayısıyla da bitki popülasyonunda artışa neden olurlar.

Bu şekilde yer yüzündeki bitkilerin %80'inin tozlaşmasında rol oynarlar.

Arıların tozlaşma yoluyla sağladıkları ürünün değeri bal ve diğer bal arısı ürünlerinden 20 kat daha fazladır.

Seracılıkta verimi artırmak için bal arıları kullanılmaktadır.

Arıcılığın Önemi

- Bal (beslenme)
- Balmumu (sanayi)
- Arı ve ana arı
- Arı sütü (ilaç)
- Çiçek tozu (beslenme)
- Arı zehiri (ilaç)
- Propolis (ilaç) üretilmektedir.
- Arı ürünlerinin üretilmesinden pazarlanmasına kadar her kademede vatandaşa bir iş kolu ve geçim kaynağı oluşturmaktadır (Ekonomi).

Türkiye'de arıcılık

Arıcılığın yoğun olarak yapıldığı ülkemiz, koloni varlığı ve bal üretiminde dünyada Çin Halk Cumhuriyeti'nden sonra 2. ülkedir.

Ayrıca km² ye düşen koloni sayısı bakımından dünyada 1. sıradadır.

Fakat ülkemizde kovan başına düşen üretim dünya ortalamasının oldukça altındadır.

Türkiye tüm dünyada gezginci arıcılığın 9 ay yapılabildiği ve bal hasatı edilebildiği ender ülkelerden biridir.

Çok farklı bal çeşitleri (çam, çiçek, kestane, hayıt, akasya, narenciye, kekik, kumar vs.) bulunmaktadır.

■ **Dinlediđiniz için teŝekkür ederim...**